

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๙

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒๐/๒๕๖๙

วันที่ ๑๑ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง { นายทรงยศ อรัญยกานนท์ ผู้ร้อง
นางสาวฐิติลักษณ์ คำพา ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ที่ ๑
นายคมกริช เจริญพัฒนสมบัติ รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายทรงยศ อรัญยกานนท์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายทรงยศ อรัญยกานนท์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นนายกเทศมนตรีเมืองท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เคยดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ระหว่างวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ถูกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) มีมติชี้มูลความผิดว่ากระทำความผิดระหว่างวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่งไม่ปรากฏว่าศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาค ๗ ประทับฟ้องคดีดังกล่าว วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ เทศบาลตำบลท่าผาเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลเมืองท่าผา วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๙ ศาลปกครองเพชรบุรีมีคำสั่งกำหนดมาตรการ

- ๒ -

หรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๖/๒๕๕๙ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรีออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ร้องให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองท่าผา เป็นการชั่วคราว ต่อมาวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ร้องได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีเมืองท่าผา มีวาระการดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๘ ระหว่างการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองท่าผา ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๗ ประทับฟ้องคดีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องผู้ร้องเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลท่าผา กับพวกรวม ๖ คน กระทำความผิดเกี่ยวกับการจัดจ้างโครงการปรับปรุงพื้นที่รองรับน้ำหนองใหญ่ ซึ่งกำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง เป็นคดีอาญาหมายเลขดำที่ อท ๑๖/๒๕๖๗ คดีหมายเลขแดงที่ อท ๔๘/๒๕๖๘ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ต่อมานายคมกริช เจริญพัฒนสมบัติ รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี (ผู้ถูกร้องที่ ๒) รักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี มีหนังสือจังหวัดราชบุรี ลับ ด่วนที่สุด ที่ รบ ๐๐๒๓.๔/๒๔๘ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘ ให้ผู้ร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองท่าผาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๑ และนางสาวจิตติลักษณ์ คำพา ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี (ผู้ถูกร้องที่ ๑) มีคำสั่งจังหวัดราชบุรี ที่ ๔๕๐๖/๒๕๖๘ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๘ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ร้องกรณีไม่หยุดปฏิบัติหน้าที่ ผู้ร้องเห็นว่าในวันที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๗ ประทับฟ้องผู้ร้องดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองท่าผา แต่การกระทำความผิดตามฟ้องเกิดขึ้นระหว่างผู้ร้องดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลท่าผาซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งและพ้นจากหน้าที่ไปแล้ว จึงไม่มีนายกเทศมนตรีตำบลท่าผา ผู้ร้องมิได้กระทำความผิดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้อง และวันเวลาที่กระทำความผิดตามฟ้องมิได้เกิดขณะที่ผู้ร้องดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองท่าผา ไม่เข้าเงื่อนไขที่ผู้ร้องจะต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๑ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการนำผลทางกฎหมายอันเกิดจากการกระทำของบุคคลที่มีสถานะทางกฎหมาย

- ๓ -

สถานะหนึ่งมาใช้กับบุคคลที่มีสถานะทางกฎหมายอีกสถานะหนึ่งโดยมิชอบ เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่ทันทีเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง เป็นบทบัญญัติที่มีได้ระบุนเหตุผลและความจำเป็น เพิ่มภาระและจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเกินสมควรแก่เหตุ ชัดต่อหลักนิติธรรม และเป็นการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ร้องเป็นผู้กระทำความผิดทั้งที่ศาลยังมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิด ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง ใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๘ แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง ใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง

๒. การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่สั่งให้ผู้ร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่และแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง และให้คำสั่งดังกล่าวสิ้นผลใช้บังคับ

๓. มีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งให้ผู้ร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองท่าผาไว้ก่อนจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

- ๔ -

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...” มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้” และวรรคสี่

- ๕ -

บัญญัติว่า “ให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับแก่การยื่นและการพิจารณา คำร้องตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๓ ประกอบมาตรา ๘๑ และผู้ถูกร้องที่ ๑ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ร้องกรณีไม่หยุดปฏิบัติหน้าที่ เป็นการกระทำที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่ เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ หากผู้ร้องเห็นว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิทางศาลอื่นได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสาม เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง นั้น เป็นการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบ

- ๖ -

มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา
ตั้งนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้อง
ไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

(คำสั่งที่ ๒๙/๒๕๖๙)

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

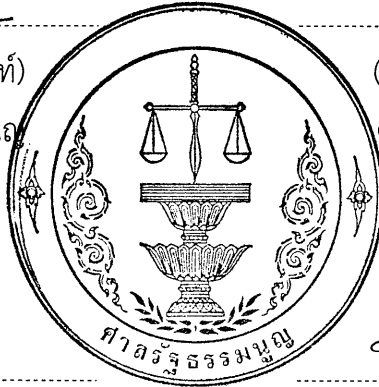
๑/พพ 1151/พ-๐

(นายวิรุพท์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสรารุช ทรงศิริโล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ